

**ปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
และหลักสูตรหลังปริญญา ภาควิชาทันตกรรมหัตถการและวิทยาเอ็นโดดอนต์**

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**Factors Affecting the Academic Achievement in Graduate degree programs and
Postgraduate Courses from the Department of Operative Dentistry and Endodontics
Faculty of Dentistry, Mahidol University**

ศิริลักษณ์ ชนะพันชัย*, กาญจนา เหล่ารอด, และสกวทิพย์ สหทรัพย์เจริญ
Sirilug Chanapanchai¹, Kanchana Lao-rod, and Skawtip Sahasupcharoen

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญา ภาควิชาทันตกรรมหัตถการและวิทยาเอ็นโดดอนต์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญา ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 62 คน ตัวอย่างขนาด 57 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และผ่านการทดลองใช้กับนักศึกษาทันตแพทยศาสตร์ชั้นปี 6 จำนวน 10 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยได้ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.96 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (T-test) การทดสอบเอฟ (F-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการสำเร็จของนักศึกษา และด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาอยู่ในระดับมาก โดยด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ และด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการสำเร็จของนักศึกษา และด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอนมีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศมีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($p < 0.05$) ส่วนอายุ สาขาที่ศึกษาต่อ หลักสูตรที่ศึกษาต่อ สังกัดในการทำงานปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($p > 0.05$)

คำสำคัญ: ปัจจัย/ ผลสัมฤทธิ์ของการเรียน/ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา/ หลักสูตรหลังปริญญา

ภาควิชาทันตกรรมหัตถการและวิทยาเอ็นโดดอนต์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Department of Operative Dentistry and Endodontics, Mahidol University

*Corresponding author: sililuk2010@hotmail.com

Received : 8 มีนาคม 2564 / Revised : 21 มิถุนายน 2564 / Accepted : 29 มิถุนายน 2564

Abstract

This examination of academic achievement has become an important instrument for studying and comparing the effectiveness of educational structures in graduate degree programs and postgraduate courses in the Department of Operative Dentistry and Endodontics, Faculty of Dentistry, Mahidol University. The data of this study came from a total of 62 graduate and postgraduate students from the academic year 2019; the sample size was 57 students. The data were collected in the form of a questionnaire following a content validity check from three experts. IOC values ranged from 0.67–1.00 and passed an experiment with 10 sixth year dental students that were a non-sample group to check for reliability. The confidence of the questionnaire was 0.96. The analyses used descriptive statistics such as percentage, mean and standard deviation, T-test, F-test, and one-way ANOVA at a significance level of 0.05. The analyses showed that there was a high level of influence on academic achievement among the students in both graduate programs and postgraduate courses based on factors such as curriculum, teachers, teaching and learning management, study success, and teaching media and equipment. Curriculum, teachers, and teaching and learning management had the highest level of influence, while study success, and teaching media and equipment had a high level of influence on academic achievement in graduate programs and postgraduate courses. The hypothesis analysis found that gender has an influence on the academic achievement in graduate programs and postgraduate courses at a significant level ($p < 0.05$). For student age, major, curriculum, current affiliation, and work experience, there was no difference in academic achievement in graduate programs and postgraduate courses at the 0.05 level of significance ($p > 0.05$).

Keyword: Factor/ Learning Achievement/ Graduate/ Postgraduate

1. บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 [1] การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องดำเนินการโดยเน้นให้มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และพื้นฐานของผู้เรียนที่มีมาก่อนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันปัญหาสามารถแก้ไขปัญหาและสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นประจำวันกับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวรัตน์ ศึกษากิจ [2] พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาพาณิชยกรรมของโรงเรียนอาชีวศึกษา คือ การเรียนการสอนมีความสำคัญ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์และสามารถไปประกอบอาชีพได้ดี เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

วิชัย วงษ์ใหญ่ [3] ได้กล่าวว่า การจัดการเรียน การสอนที่ผ่านมายังไม่สามารถตอบสนองกระบวนการพัฒนาผู้เรียนได้มากเท่าที่ควร ผู้สอนยังใช้รูปแบบและวิธีการสอนที่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง โดยการเน้นการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหา และละเลยให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง กระบวนการเรียนรู้จึงไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตเพื่อป้อนตลาดแรงงาน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ แต่ไม่มีความคิดเป็นของตนเอง ซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพและไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ภาควิชาทันตกรรมทันตการและวิทยาเอ็นโดดอนต์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล แบ่งออกเป็น 2 สาขา คือ สาขาทันตกรรมทันตการ และสาขาวิทยาเอ็นโดดอนต์รับผิดชอบการเรียนการสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาผลิตบัณฑิต โดยมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสำคัญต่อสังคม มีความใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง แสวงหาความรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์

การศึกษาค้นคว้าวิจัยรวมถึงนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัญชลี ทองเฒ และไพทยา มีสัตย์ [4] พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คือ การจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์เหตุการณ์ปัจจุบัน การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่อโลกและเทคโนโลยี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน การดำรงชีวิตในสังคมได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของผู้เรียนที่ได้มาจากการประเมินความสามารถในการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อที่จะสามารถศึกษาจบหลักสูตรได้ แต่นักศึกษาบางคนไม่สามารถจบตามระยะเวลาที่กำหนด เนื่องมาจากปัจจัยหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการสำเร็จของนักศึกษา ด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และหลักสูตรหลังปริญญา ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษา เพราะปัจจัยเหล่านี้จะมีผลต่อความสำเร็จของนักศึกษา และเป็นสิ่งที่สถาบันการศึกษาควรนำข้อมูลมาพิจารณา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

สมมติฐานการวิจัย

ลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญา

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

2. วัสดุและวิธีการ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญา และเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคล การ

วิจัยเชิงปริมาณโดยการสำรวจและเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งการสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาข้อมูลจากตำรา เอกสาร วารสาร บทความ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย และเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และหลักสูตรหลังปริญญา ภาควิชาทันตกรรมหัตถการ และวิทยาเอ็นโดodont คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

2. สร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ครอบคลุมและเหมาะสมกับคำถามตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนด เพื่อกำหนดด้านเนื้อหาเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ โดยคำแนะนำจากที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องของภาษา เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัดโดยคำนวณหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence)

3.1 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่อที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข และสร้างแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้กับตัวอย่างขนาด 10 คน และนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach,s Alpha Coefficient) ตามวิธีของ คิริชัย พงษ์วิชัย [5]

3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อถือได้ไปใช้กับประชากรที่กำหนดไว้

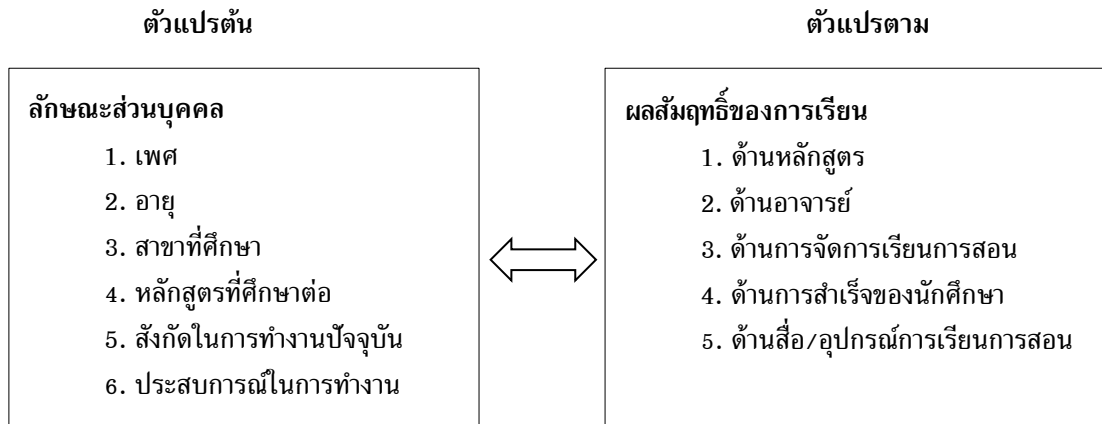
ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและนักศึกษาหลักสูตรหลังปริญญาปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 62 คน ตัวอย่างขนาด 57 คน ข้อมูล ณ มิถุนายน พ.ศ. 2563

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของ นวรัตน์ ศึกษากิจ [2] มา

ประยุกต์ใช้กับแนวคิดของ อัญชลี ทองเอม และไพทยา มีสัตย์ [4] และศิริลักษณ์ ชนะพันธ์ [6] ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยโดยเครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ตามแนวคิดของ นวรัตน์ ศึกษากิจ [2] อัญชลี ทองเอม และไพทยา มีสัตย์ [4] และศิริลักษณ์ ชนะพันธ์ [6] โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สาขาที่ศึกษาต่อ หลักสูตรที่ศึกษาต่อ สังกัดในการทำงานปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน โดยมีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และหลักสูตรหลังปริญญา ภาควิชาทันตกรรมทันตกรรม และวิทยาเอ็นโตดอนต์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งระดับความคิดเห็นผลสัมฤทธิ์ของการเรียนออกเป็น 5 ระดับ คือ 5 (เห็นด้วยมากที่สุด) 4 (เห็นด้วยมาก) 3 (เห็นด้วยปานกลาง) 2 (เห็นด้วยน้อย) และ 1 (เห็นด้วยน้อยที่สุด) ส่วนเกณฑ์การแปลผลคือ 4.21 – 5.00 (เห็นด้วยมากที่สุด) 3.41 – 4.20 (เห็นด้วยมาก) 2.61 – 3.40 (เห็นด้วยปานกลาง) 1.81 – 2.60 (เห็นด้วยน้อย) และ 1.00 – 1.80 (เห็นด้วยน้อยที่สุด)

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และผ่านการทดลองใช้กับนักศึกษาทันตแพทยศาสตร์ชั้นปี 6 คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการทดสอบแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.96

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทันตแพทย์ชั้นปี 6 หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตอบแบบสอบถามเพื่อทำการทดสอบจำนวน 10 คน

2. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาทันตกรรมทันตกรรมและวิทยาเอ็นโตดอนต์ เพื่อขออนุญาตใช้สถานที่ภาควิชาทันตกรรมทันตกรรมและวิทยาเอ็นโตดอนต์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และขอความร่วมมือนักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญา ตอบแบบสอบถาม

3. หัวหน้าภาควิชาทันตกรรมหัตถการและวิทยา เอ็น โด ต อ น ต์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล อนุญาตแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม พร้อมเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือ ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยไปดำเนินการแจกให้กับ นักศึกษาตามจำนวนประชากรทั้งสิ้น 62 คนตัวอย่าง ขนาด 57 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบ ความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล เพื่อทำการ วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจาก แบบสอบถามนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ตามวิธีของ บุญชม ศรีสะอาด [7] ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ สาขาที่ศึกษาต่อ หลักสูตรที่ ศึกษาต่อ สังกัดในการทำงานปัจจุบัน และประสบการณ์ ในการทำงาน ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distributions) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผล ต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาโดยการทดสอบ สมมติฐาน ซึ่งเป็นสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบที (T-test) การทดสอบ เอฟ (F-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง เดียว (One-Way ANOVA)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้าน การสำเร็จของนักศึกษา ด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญา โดยรวม

ปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
1. ด้านหลักสูตร	4.29	0.60	มากที่สุด
2. ด้านอาจารย์	4.25	0.58	มากที่สุด
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.23	0.52	มากที่สุด
4. ด้านการสำเร็จของนักศึกษา	3.95	0.62	มาก
5. ด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน	3.87	0.53	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.12	0.43	มาก

การขอรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยใน คน

ผู้วิจัยได้ส่งโครงร่างงานวิจัยและแบบสอบถาม เสนอขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการ จริยธรรมการวิจัยในคนประจำคณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (MU-DT/PY-IRB) ได้รับการพิจารณารับรอง (Certificate of Exemption) รหัสโครงการ MU-DT/PY-IRB 2020/DT053 Version 3: 2018 หมวดที่ 2 ข้อ 4 รับรองวันที่ 8 มิถุนายน 2563

3. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาลักษณะส่วนบุคคลจาก แบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับจำนวน 57 ฉบับ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.4 ช่วงอายุตั้งแต่ 25-27 ปี ร้อยละ 49.1 สาขาที่ ศึกษาต่อสาขาทันตกรรมหัตถการ ร้อยละ 52.6 หลักสูตรที่ศึกษาต่อหลักสูตรการฝึกอบรมทันตแพทย์ ประจำบ้าน สาขาวิทยาเอ็นโดดอนต์ ร้อยละ 28.1 สังกัดในการทำงานปัจจุบันภาครัฐบาล ร้อยละ 70.2 และประสบการณ์ในการทำงาน 3-5 ปี ร้อยละ 40.4

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและ หลักสูตรหลังปริญญา ภาควิชาทันตกรรมหัตถการและ วิทยา เอ็น โด ต อ น ต์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล แสดงดังตารางที่ 1-8

จากตารางที่ 1 พบว่าปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีผลสัมฤทธิ์ของการเรียน มากที่สุด

เป็นอันดับที่ 1 คือ ด้านหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านอาจารย์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และ 4.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านหลักสูตรที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียน

ปัจจัยด้านหลักสูตร	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
1. หลักสูตรฯ มีคุณภาพการเรียนการสอนได้มาตรฐานของวิชาชีพเป็นที่ยอมรับ	4.67	0.47	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาดูงาน/ฝึกอบรมในประเทศ/ต่างประเทศ	3.74	1.02	มาก
3. การจัดการเรียนการสอนให้มีการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในรายวิชาที่เรียน	4.35	0.87	มากที่สุด
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับสาขาที่เรียน	4.23	0.78	มากที่สุด
5. การเรียนการสอนจากประสบการณ์ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ	4.51	0.73	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.29	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่าปัจจัยด้านหลักสูตรมีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม อยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีผลสัมฤทธิ์มากที่สุดเป็นอันดับ 1

คือ หลักสูตรฯ มีคุณภาพการเรียนการสอนได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ รองลงมา คือ การเรียนการสอนจากประสบการณ์ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และ 4.51 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านอาจารย์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียน

ปัจจัยด้านอาจารย์	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
1. อาจารย์มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา	4.74	0.44	มากที่สุด
2. อาจารย์มีความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้	4.46	0.56	มากที่สุด
3. อาจารย์ตระหนักถึงความแตกต่างของผู้เรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคล	3.96	0.92	มาก
4. อาจารย์ให้ความสำคัญกับนักศึกษาทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	3.96	0.98	มาก
5. อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ดูแลเอาใจใส่ และช่วยนักศึกษาแก้ไขปัญหา	4.14	0.76	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.25	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าปัจจัยด้านอาจารย์มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีผลสัมฤทธิ์มากที่สุดเป็นอันดับ

ที่ 1 คือ อาจารย์มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา รองลงมา คือ อาจารย์มีความสามารถในการอธิบาย และถ่ายทอดความรู้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 และ 4.46 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียน

ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. มีการจัดการเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ รู้คิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์	4.23	0.56	มากที่สุด
2. มีการจัดการเรียนการสอนกระตุ้นให้รู้จักศึกษาสร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเอง	4.25	0.66	มากที่สุด
3. มีการจัดการเรียนการสอนประเด็นคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพให้นักศึกษา	4.16	0.62	มาก
4. มีการวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และครอบคลุม เนื้อหารายวิชา	4.28	0.70	มากที่สุด
5. เนื้อหารายวิชาที่เรียนในหลักสูตรฯ สามารถนำไปประยุกต์ ใช้ในการปฏิบัติงาน	4.28	0.64	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.23	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่าปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนมีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีต่อผลสัมฤทธิ์มากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คือ มีการวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหา

รายวิชา และเนื้อหารายวิชาที่เรียนในหลักสูตรฯ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ มีการจัดการเรียนการสอนกระตุ้นให้รู้จักศึกษาสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 4.28 และ 4.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการสำเร็จของนักศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียน

ปัจจัยด้านการสำเร็จของนักศึกษา	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. นักศึกษาคาดหวังว่าจะสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่ หลักสูตรฯ กำหนด	3.65	1.12	มาก
2. อาจารย์ที่ปรึกษามีการเร่งรัดและติดตามให้นักศึกษาสำเร็จ การศึกษา	3.93	0.90	มาก
3. อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือหากเกิดปัญหาที่ทำให้ ทำให้การสำเร็จล่าช้า	3.95	0.87	มาก
4. เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการประสานงานให้นักศึกษา สำเร็จการศึกษาตามกระบวนการ	3.95	0.69	มาก
5. ได้รับการยอมรับจากแวดวงวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา	4.28	0.64	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	3.95	0.62	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าปัจจัยด้านการสำเร็จของนักศึกษามีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีผลสัมฤทธิ์มากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คือ ได้รับการยอมรับจากแวดวงวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา รองลงมา คือ อาจารย์ที่

ปรึกษาให้ความช่วยเหลือหากเกิดปัญหาที่ทำให้ทำให้การสำเร็จล่าช้า และ เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการประสานงานให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามกระบวนการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 3.95 และ 3.95 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียน

ปัจจัยด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. มีวัสดุ และครุภัณฑ์ที่เพียงพอต่อการเรียนการสอน การใช้งานในห้องสัมมนา ห้องปฏิบัติการและคลินิก	3.88	0.82	มาก
2. มีวัสดุ และครุภัณฑ์ที่ทันสมัย	4.35	0.66	มากที่สุด
3. มีหนังสือ ตำราวิชาการ และฐานข้อมูลงานวิจัยที่เพียงพอต่อ การศึกษาค้นคว้า	4.16	0.79	มาก
4. การทำงานในคลินิกมีเคสคนไข้เพียงพอ	4.05	0.69	มาก
5. ผู้ช่วยทันตแพทย์มีเพียงพอต่อการช่วยปฏิบัติงานในคลินิก	2.91	1.09	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.87	0.53	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าปัจจัยด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน มีต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีผลสัมฤทธิ์มากที่สุด

ที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คือ มีวัสดุ และครุภัณฑ์ที่ทันสมัย รองลงมา คือ มีหนังสือ ตำราวิชาการ และฐานข้อมูลงานวิจัยที่เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และ 4.16 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียน จำแนกตามเพศ และสาขาที่ศึกษาต่อ

ปัจจัย	n	\bar{X}	S.D.	t	P-Value
เพศ					
ชาย	18	4.17	0.26	0.73	0.01**
หญิง	39	4.09	0.50		
สาขาที่ศึกษาต่อ					
ทันตกรรมหัตถการ	30	4.22	0.48	1.88	0.07
วิทยาเอ็นโดดอนต์	27	4.00	0.36		

* ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 7 พบว่านักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (p-value<0.05) ส่วนสาขาที่

ศึกษาต่อแตกต่างกันมีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (p-value>0.05)

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียน จำแนกตามอายุ หลักสูตรที่ศึกษาต่อ สังกัดในการทำงานปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-Value
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	.030	2	0.01	0.07	0.92
	ภายในกลุ่ม	10.787	54	0.20		
	รวม	10.817	56			
หลักสูตรที่ศึกษาต่อ	ระหว่างกลุ่ม	1.210	5	0.24	1.28	0.28
	ภายในกลุ่ม	9.607	51	0.18		
	รวม	10.817	56			

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียน จำแนกตามอายุ หลักสูตรที่ศึกษาต่อ สังกัดในการทำงานปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน (ต่อ)

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-Value
สังกัดในการทำงานปัจจุบัน	ระหว่างกลุ่ม	.537	2	0.26	1.41	0.25
	ภายในกลุ่ม	10.280	54	0.19		
	รวม	10.817	56			
ประสบการณ์ในการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	.831	2	0.41	2.24	0.11
	ภายในกลุ่ม	9.986	52	0.18		
	รวม	10.817	54			

* ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 8 พบว่านักศึกษาที่มีอายุ หลักสูตรที่ศึกษาต่อ สังกัดในการทำงานปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($p\text{-value} > 0.05$)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. อยากให้มีวัสดุ และ ครุภัณฑ์ ใช้ในห้องปฏิบัติการให้นักศึกษายืมจนสำเร็จการศึกษา เครื่องมือในการทำวิจัยมีจำนวนจำกัดและมีการใช้งานในหลายหลักสูตรทำให้การทำวิจัยล่าช้า กำหนดเวลาได้ยาก และควรอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยและการจัดหาเครื่องมือ

2. การลงปฏิบัติงานในการรักษาผู้ป่วยค่อนข้างน้อย ไม่ได้ปฏิบัติทางคลินิกเท่าที่คาดหวังไว้ต้องการเจอเคสหลากหลายมากขึ้น ซึ่งสามารถอภิปรายกับอาจารย์ได้บนพื้นฐานของความรู้ ปริมาณงานบูรณะฟันแบบติดแน่นให้รับจำนวนงานตามจำนวนซี่ที่บูรณะไม่กำหนดงานเพราะบางครั้งไม่สามารถเลือกงาน/วัสดุตามความต้องการได้ อยากให้มีการคัดกรองคนไข้คร่าว ๆ โดยอาจารย์กำหนดว่าเคสไหนสามารถใช้เป็นเคสสอบได้ เพื่อช่วยลดปัญหาการสอบเคสของนักศึกษา ขอให้กำหนดปริมาณงานและระยะเวลาของแต่ละรายวิชาให้สัมพันธ์กับหน่วยกิตของรายวิชานั้น ๆ

3. อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำแนะนำนักศึกษาจบการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้ช่วยทันตแพทย์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อนักศึกษา

4. ผู้รับผิดชอบรายวิชาควรแจ้งให้นักศึกษาทราบก่อนลงปฏิบัติในห้องปฏิบัติการและคลินิก จะต้องเตรียมวัสดุและครุภัณฑ์เพิ่ม เพื่อให้การทำงานเสร็จทันตามระยะเวลาที่กำหนด

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการสำเร็จของนักศึกษา และด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาอยู่ในระดับมาก โดยด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการสำเร็จของนักศึกษาและด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศมีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($p < 0.05$) ส่วนอายุ สาขาที่ศึกษาต่อ หลักสูตรที่ศึกษาต่อ สังกัดในการทำงานปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญาไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($p > 0.05$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญา ภาควิชาทันตกรรมหัตถการและวิทยาเอ็นโดดอนต์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ที่มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งนำมาอภิปรายดังนี้

ด้านหลักสูตร พบว่ามีคุณภาพการเรียนการสอนได้มาตรฐานของวิชาชีพและเป็นที่ยอมรับ การจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาดูงาน/ฝึกอบรมในประเทศ/ต่างประเทศ การจัดการเรียนการสอนให้มีการอภิปราย

แสดงความคิดเห็นในรายวิชาที่เรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับสาขาที่เรียน การเรียนการสอนจากประสบการณ์ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติจากสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาสามารถเตรียมตัวในการประกอบวิชาชีพสอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี [8] ซึ่งได้กล่าวว่าการเรียนการสอนจากประสบการณ์ทำให้ทราบถึงความรู้พื้นฐาน ความถนัด ความสนใจ และความสามารถของนักศึกษาและตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

ด้านอาจารย์ พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีบทบาทสำคัญมากในท่ามกลางสภาวะที่สังคมมองว่าการศึกษาในประเทศไทยมีปัญหาที่จะต้องแก้ไขเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะชื่อเสียงของอาจารย์ผู้สอน ดังนั้น คณะทันตแพทยศาสตร์จะต้องคำนึงถึงความต้องการของนักศึกษา เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา ในการอธิบายถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จริง ตรงกันถึงความแตกต่างของผู้เรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคล ให้ความสำคัญกับนักศึกษาทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยยึดหลักว่านักศึกษาทุกคนมีความสำคัญเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือนักศึกษามีความสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพให้คำแนะนำเอาใจใส่และช่วยเหลือนักศึกษาแก้ไขปัญหา เพื่อให้ นักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ สามารถนำความรู้มาพัฒนางานตนเองและนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุพิชญ์กฤตา พักโพธิ์เย็น [9] พบว่าการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝนอบรม หรือจากความจำ ความรู้ ความเข้าใจและทักษะ การวิเคราะห์ การนำไปประยุกต์ใช้ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่ามีการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างของนักศึกษาที่จบจากต่างสถาบัน ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการแสวงหา ความรู้ รู้คิด วิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนประเด็นคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการวัดและ

ประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหา รายวิชาสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 [10] ซึ่งกล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม เป็นการศึกษาที่เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์สร้างจรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่น มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ การสร้างองค์ความรู้เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตซึ่งจะช่วยให้คนและสังคมสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

ด้านการสำเร็จของนักศึกษา พบว่านักศึกษาคาดหวังว่าจะสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือหากเกิดปัญหาที่ทำให้การสำเร็จล่าช้า เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการประสานงานให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามกระบวนการ และได้รับการยอมรับจากแวดวงวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษา หลักสูตรระดับบัณฑิตบัณฑิตกำหนดระยะเวลาในโครงสร้างหลักสูตรให้ศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษาและอย่างมากไม่เกิน 5 ปีการศึกษา ส่วนหลักสูตรหลังปริญญากำหนดให้ศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษาและอย่างมากไม่เกิน 6 ปีการศึกษา แต่ผู้สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดในหลักสูตรที่เป็นจริงไม่ได้ 100% ดังนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาควรที่จะกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการทำวิทยานิพนธ์และวิจัย แนะนำการอ่านบทความวิจัยและวิชาการ รวมทั้งติดตามความคืบหน้าในการเขียนวิทยานิพนธ์และวิจัย เพื่อนำไปสู่การแก้ไขและปรับปรุงวิทยานิพนธ์และงานวิจัย เพื่อให้สำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ไม่มีการพินสภาพนักศึกษา และไม่ให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษาต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ [11] ที่กล่าวว่า กระบวนการทำวิจัยทำให้นักศึกษาตื่นตัวและตระหนักเกี่ยวกับผลการเรียนอยู่เสมอ นอกจากกฎระเบียบของการคงสภาพจะบังคับให้นักศึกษาต้องตั้งใจเรียนเพื่อรักษาผลการเรียนให้ได้ แต่นักศึกษาสามารถประยุกต์กระบวนการการทำวิจัยมาใช้ในการเรียนในรายวิชาได้ ดังนั้น นักศึกษาจะต้องเห็นความสำคัญของการวิจัย

ด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน พบว่ามีวัสดุและครุภัณฑ์ที่เพียงพอกับการเรียนการสอน การใช้งานในห้องสัมมนา ห้องปฏิบัติการและคลินิก มีวัสดุและครุภัณฑ์ที่ทันสมัย มีหนังสือ ตำราวิชาการ และฐานข้อมูลงานวิจัยที่เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า การทำงานในคลินิกมีเคสคนไข้เพียงพอ และผู้ช่วยทันตแพทย์เพียงพอต่อการช่วยปฏิบัติงานในคลินิก ปัจจุบันวัสดุและครุภัณฑ์มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในคลินิกและห้องปฏิบัติการ หลักสูตรรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น นักศึกษาจะต้องจัดหาวัสดุนำมาใช้เอง ค่าหน่วยกิตที่ได้รับจัดสรรงบประมาณทำให้ไม่สามารถจัดหาวัสดุและครุภัณฑ์ได้ตามความต้องการของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริลักษณ์ ชนะพันธ์ [6] ที่พบว่าความคาดหวังของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ วัสดุและครุภัณฑ์ไม่เพียงพอกับการเรียนการสอนทั้งในคลินิกและห้องปฏิบัติการ ส่งผลให้นักศึกษาจะต้องจัดหาวัสดุทางทันตกรรมที่นักศึกษาใช้ในคลินิกและห้องปฏิบัติการมาเองในบางรายการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วัชชัย สุภดิษฐ์ [11] ที่ได้กล่าวว่าการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น การเรียนการสอนหรือประสิทธิผลที่ผู้เรียนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียน จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านวัสดุและครุภัณฑ์ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีเพียงพอแก่นักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรทำการศึกษาวิจัยผู้ที่สำเร็จการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับนักศึกษาปัจจุบัน
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรหลังปริญญา และเปรียบเทียบกับสาขาอื่น ๆ ในสถาบันเดียวกันหรือต่างสถาบัน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปปรับใช้กับหลักสูตร ให้ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ต่อไป

4. เอกสารอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด; 2553.
2. นวรัตน์ ศึกษากิจ. ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาพาณิชยกรรมของโรงเรียนอาชีวศึกษา. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสยาม; 2561.
3. วิชัย วงษ์ใหญ่. การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ พรินท์; 2554.
4. อัญชลี ทองเอม และไพทยา มีสัตย์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนวิทยาลัยครุศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 2561;10(2):205-11.
5. ศิริชัย พงษ์วิชัย. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 25 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2558.
6. ศิริลักษณ์ ชนะพันธ์. ความคาดหวังของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ภาควิชาทันตกรรมทันตกรรมและวิทยาเอ็น โด ตอนต์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยาสารทันตแพทยศาสตรมหาบัณฑิต 2559;36(2):199-207.
7. บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. (ฉบับปรับปรุงใหม่) พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด; 2553.
8. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. การวัดผลประเมินผลคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น; 2555.
9. สุพิชญ์กฤตา พักโพธิ์เย็น. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต; 2560.
10. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ให้ไว้ ณ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2562 เป็นปีที่ 4 ในรัชกาลปัจจุบัน

[อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2563]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>

11. ธวัชชัย ศุภดิษฐ์. ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในระดับปริญญาโทของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์; 2556.